

כל שעה פרק שני פסחים

לז

עין משפט
גד מצוה

קב א ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק א:
קבא ב ג מ"י פ"ג מהל'
י"ט הל' ח טו"ש"ע
אר"ם סי' מקו ספ"ק ו:
קבב ד מ"י פ"ו מהל'
מנה הל' ה סמג
לאון ע"ט טו"ש"ע אר"ם סי'
מ"ד ספ"ק א:
קבג ה מ"י פ"ה מהל'
מנה הל' טו סמג
ט"ז ע"ט טו"ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק ד:
קבד ו מ"י פ"ו מהל'
מנה הל' טו סמג
ט"ז ע"ט טו"ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק ד:
קבה ז מ"י פ"ו מהל'
מנה הל' ו
טו"ש"ע אר"ם סי' מס
ספ"ק ד:
קבב ח מ"י ט"ז ע"ט טו"ש"ע
ס"ג ספ"ק ז:
קבו ט מ"י פ"ז מהל'
פסולי המוקדשין
הלכה ז:

וכמה פה עבה טפה. ואפי' הכי שרו צית הלל אצל טפי מטפה לא: **שכן מצינו בלחם הפנים.** שהו אסור לנא חמץ כדאמרין במנחות (מ.) כל המנחה אשר תקריבו וגו' ויקרא ב' לרבות לחם הפנים לחימוץ לאהרה שלא ימצינו ואפילו הכי עובי דפנותיו טפה דהיינו לחם שהיו לו פנים ואין פנים פחותין מטפה: **אם אמרו.** והתירו עובי טפה: **לרזיון.** הכינס שזקאיין בשימורו שלא יחמץ יתירו לכל אדם שאינו זריון: **צפס עמילה.** שאינה ממחרת להחמץ שעמילתה מעכבתה. עמילה דיייר"א כדתנן (מנחות דף ע"ג.) כל המנחות

א) מלת אמר חסר ע"י
ב) צ"ל כ"ג. ג) [בפניה
א"י מרובין]. א) לקמן
מ. ד) [ג"י הערוך ע"י
ד) הדרכה סי' לחם ע"י
ועלון ע"י הוא אר"ם].
ה) [מ"ק ד"ל. חולין ק"י:
ו) ג"י הערוך ע"י ע"י ג'
מגן]. א) מלה פ"א [מ"ד].
ב) מנחות ע"י [ע"ש].
ג) [ע"ש]. א) [סוכה ה.].
ד) [ג"ל אחר ד"ה ביהוד].
ה) כס"א לתא דהוא"ל.
ו) [ע"י מוס' ב"ה כ"ג].
ז) ד"ה דנפישין. ו) [ע"י
מוס' לקמן ע"י ד"ה מלא].

ובית הלל מתירין. טעמא דצית הלל כדאמרין (ב"ב דף ט"ז.) מערמת אשה ואופה תנור מלא ככרות אע"פ שאין לריכה רוק לככר אחד א' אצל למלאות התנור כפי אחרת ליכא מאן דשריט:
תנא בפסח קאי. תימנה ללא משני הכי גריש ערבי פסחים (לקמן ע"ט.) דפרין מלאי איריא ערבי פסחים וכו' וי"ל דתתס פרין משנת דהו כלל שזע ולא שרין לשנוי דנקט ערבי פסחים משום דתנא בפסח קאי ו:
ותנא

ובית הלל מתירין וכמה פת עבה א"ר הונא טפה שכן מצינו בלחם הפנים טפה מתקוף לה רב יוסף א"ם אמרו בוריון יאמרו בשאיין זריון אם אמרו בפת עמילה יאמרו בפת שאינו עמילה אם אמרו בעצים ישבין יאמרו בעצים לחים אם אמרו בתנור חם יאמרו בתנור צונן אם אמרו בתנור של מתכת יאמרו בתנור של חרס אמר ר' ירמיה בר אבא שאילית את רבי ביחוד ומנו רב איבא דאמרי ר' ירמיה בר אבא אמר רב שאילית את רבי ביחוד ומנו רבינו הקדוש מאי פת עבה פת מרובה ואמאי קרו ליה פת עבה משום דנפישא בלישה ואי בעית אימא

בעיטה: **בטנור חם.** ככל יוס תמיד היו מסיקין תנור של מקדש לפיית מנחות ולחמי תודה של מתכת היה כדאמר צנחנים צ"ל ע"י חטאת (דף ע"ה): **בעצים ישבים.** שהיו מביאים אותן מימות החמה כדאמרין בתענית (דף נ"ג.) מנמשה עשר צאב ואילן משש כחה של חמה ולא היו כורמין עליה למערכה: **פס מרובה.** הרבה חרין צידד ולא משום חימוץ נקט לה וצמחין דקיס קאמר ומשום דקא טרם טירחא ללא לרין הוא: **ציהוד.** צינו לציני. רביה דר' ירמיה רב רביה דרב רבינו הקדוש. לישנא אחרתא ציהוד צברור כמו וידעו ציהוד שש ארון נגנו (יומא דף נ"ד.): **צלישה.** כלשון אותה עבה היא העיסה כשהיא כולה ציהוד: הכי גרסינן תינא נמי הכי צ"ש אומרים אין אופין פה עבה צ"ע ולא גרסינן צפס: **תינא נמי הכי.** ללא משום חמץ נקט אלא משום טירחא דהא הכא לא תנא פסח: **מאוריית.** מנחות המצויירות ואע"פ שאמרו למחלה אסור לעדש פיר דמי: **שוה עליהן.** ליינין ואין נותנין מהר לתנור ומחמילין: **אפשר יעשה.** הזכירה דפוס ויקבענה בסריק: **יוון.** כלומר מהר דמייפה אחת: **יאמרו כל הסריקין אסורין ושל צייסוס מוסרין.** שהרי רוב נחתומין אין להן אותו דפוס: **לא של כל אדם אמרו.** לאסור דעול הצית העושה אותן לעצמן אינו מושג לייפותן כל כך ואינו שוה עליהן: **אלא של נחוסין.** העושין למכור ומקפידין על ניינין ושוהין על ציורין: **איבא דאמרי** לא של נחוסין אמרו. לאסור שרגלין וצקאיין דבדו יש להן דפוסין: **עושין סריקין.** מצויירין כניין רקיטין ובלבד שיהו דקין וקלושין דאין ממחרין להחמץ אצל לא מציירין את העצים כגלוסקאות דמתוך עוביין מתמילין צשהייה מועטת: **הסופגין.** עשוין כספוג: **והדובשנין.** מטוגנין דבדש וכולן מין לחם: **והאיסקריטין.** עשוין כפחית דמתרגמנין איסקריטין (שמות טו) שלשין עיסתן רכה מאד: **המסרס.** תרגום של מנחת יוחאל [ד' פטורין מן החלה. דכתיב (צמדבר טו) צאלכס מלחס הארץ והיני לאו לחם ניהו. ולקמיה ע"י] מפרש טעמא: **והמדומע.** חולין שנפלה תרומה לתוכן פטור דתרומה כתיב (צמדבר טו) ולא שכבר היה תרומה: **חלוט של עולי צפים.** אינו נעשה כתקון לחם: ריש לקיש אכלוהו קאי ולא לאפלוגי אדר' יהושע צן לוי אחת: **מעשה אילפס.** פן לפיכך לאו לחם הוא דקא סבר אין לחם אלא האפוי בתנור כדכתיב לתמכס בתנור אחד (ויקרא טו) והללו. להכי פטורין לפי שעשאן בחמה ולא צאור: **שהרפית.** האילפס ואחר כך הדציק זה הלחם דהוה ליה כעין מעשה תנור הלכך מייצין: **הינא.** אינה אפיה ב"ל לזרכה. לשון אל תאכלו ממנו נא (שמות יג): **העושה צילפס.** ואע"ג דלחם צעין כדכתיב לחם עוני (דברים טו): **מאי מלה הינא.** כלומר כמה תאפה הינא ואלא זה: **שפורס.** שמשגרה. לשון פרוסה: **וכן לענין לחמי טודה.** אס שטת הוצב עליהן מאחר שאפת כענין הזה קידש הלחם והתודה כשריה דהוא"ל וקרמו פניה דתנן במנחות [ע"ג:] כי הלי גוונא ענין:

הגהות הב"ח

א) גמ' מנין גלוסקאות
בתן החם הסופגין
והדובשנין וכן ג"י הר"ן:

גליון הש"ס

גמ' ויקבענה כיון. וכן
במתי' פ"ו דממז' מ"א
פוסת כיון. וכן מנח' כ"ה
עמד ופסל על פניו וסיון
אבד:

מוסף רש"י

וכמה פת עבה. שהמיר
צית הלל (ב"ב דף כ"ג.) שכן
מצינו בלחם הפנים.
שהוא מלא כדאמרין בכל
המנחות בלחם מנה (מנחות
מ.) ועדי טפה כשמו
לחם הפנים. ו' לו פיס
ואין פיס פחותין מטפה
(ב"ב דף כ"ג.) בוריון. ג'
צית נגמו שהיו אומנים
וחריס דבד' (שם.) בפת
עמילה. כ"ח"א ב"ג"י.
שהיה טעון ג' מאות
שיפה. שפסוק בידו. ומשם
מלאו בעיטה. כ"ח"א.
ש' אחת בועט שמים
ש' שמים בועט שלש
(שם.) בעצים יבשין.
מנ"י. צאב היו פוסקין
למכרות עיס למערכה
במס' תענית (ל"ג.) ומעני
לשכת העלם היו אופין
ומשלים על לרבי הקדש
(ב"ב דף כ"ג.) בתנור הם.
סמיקין אותו ככל יוס
כן למנחות הן לל' (שם.)
בתנור של מתכת. במס'
זבחים (ה') אמרין מני
של מקדש של מתכת היה
משום שמי הלחם ולחם
הפנים שאפיתן וקדושת
בתנור היה ליה כלי
שרת וכל שרת דתנור לא
עבדין (ב"ב דף כ"ג.) איבא
דאמרי. רב גופיה אמר
שאלית את רבי ביהוד
פת מרובה. ולאו משום
חמץ הוא אלא משום
דעיס טירחא יתירא לתנור
ולחם אח' (שם.) תנאי
נמי הכי. דכתיב י"ט
נמי נתקן (שם.) וביה
הלל מתירין. הלל
נאפה יפה כשפתנור מלא
(שם.) ובהרדא. קיב
(לקמן מ.) שאל ביהוד
בן זבדין. נחוסים אחד
וצייסוס שמו היה לו דפוס

באתריה דהאי תנא לפת מרובה פת עבה קרו ליה מאי טעמא אי משום דקא טרם טירחא דלא צריך מאי איריא בפסח אפילו ב"ט נמי אין הכי נמי והאי תנא ביום טוב של פסח קאי תניא נמי הכי בית שמאי אומרים אין אופין פת עבה ביום טוב יובית הלל מתירין א' ת"ר יוציאין בפת נקיה ובהדראה ובסריקין המצויירין בפסח אע"פ שאמרו אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמר רב יהודה דבר זה שאל בייתוס בן זוגין לחכמים מפני מה אמרו אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמרו לו מפני שהאשה שוהה עליה ומחמצתה אמר להם אפשר יעשנה בדפוס ויקבענה כיון אמרו לו יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקין בייתוס מותרין אמר רבי אלעזר בר צדוק פעם אחת נכנסתי אחר אבא לבית רבן גמליאל והביאו לפניו סריקין המצויירין בפסח אמרתי אבא אל כך אמרו חכמים אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמר לי בני לא של כל אדם אמרו אלא של נחתומין אמרו איבא דאמרי הכי קאמר ליה לא של נחתומין אמרו אלא של כל אדם א"ר יוסי עושין סריקין כ"מין רקיקין ואין עושין סריקין כ"מין גלוסקאות א' ת"ר הסופגין והדובשנין ואיסקריטין וחלת המסרת והמדומע פטורים מן החלה מאי חלת המסרת אמר רבי יהושע בן לוי זה הלחם של בעלי בתים אמר ריש לקיש הללו מעשה אילפס הן ורבי יוחנן אמר מעשה אילפס חייבין והללו שעשאן בחמה מתיבין הסופגין והדובשנין והאיסקריטין עשאן באילפס חייבין בחמה פטורין תיובתיה דרבי שמעון בן לקיש אמר עולא אמר לך רבי שמעון בן לקיש הכא במאי עסקינן שהרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיה מאי הכי נמי דפטורין אדתני סיפא עשאן בחמה פטורין ליפלוגי וליתני בדידה כד"א כגון שהרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיה פטורין חסורי מחסרה והכי קתני כד"א שהרתיה ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתיה נעשה כמו שעשאן בחמה ופטורין ת"ש"י יוציאין במצה הינא ובמצה העשויה באילפס הכא נמי שהרתיה ולבסוף הדביק מאי מצה הינא אמר רב יהודה אמר שמואל כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה אמר רבא א' וכן לחמי תודה פשיטא הכא לחם כתיב והכא לחם כתיב מהו דתימא הואיל וכתיב והקריב ממנו אחד

אלא של כל אדם אמרו דלא בקיע והני דבי ר"ג פקיעו. ר' יוסי אמר עושין סריקין ומין רקיקין ואין עושין סריקין ככרות כמין גלוסקאות. תנן התם הסופגין והדובשנין והאיסקריטין וחלת המשרת והמדומע פטורין מן החלה. מאי חלת המשרת זה הלחם של בעלי בתים שאמרו למעלה. פירוש חלות שאינן אפירות בתנור אלא על המשרת. שהיא כמו טיגן, ואופין אותן החלות במשרת על ידי שפן. לפיכך נקראות חלות המשרת. כלומר חלות האפירות במשרת. פירוש מדומע, פירות שנתקנו ונפלה בהן תרומה נקרא מדומע. מאי טעמא הללו פטורין מן החלה, ריש לקיש אמר מפני שהן מעשה אלפס, ואינו קרוי לחם אלא האפוי בתנור. ור' יוחנן אמר אפילו מעשה אלפס חייבין בחלה, והללו לא עשאן באילפס על ידי

תורה אור השלם

1. והקריב מפניו אחד
מכל קרבן תרומה לוי
לבחן הורק את דם
השקלים לו יקדש:
ויקרא ז יד

לעני רש"י

ב"ר"ר"א [ב"ר"ר"ד]. (לחם)
בבב. גלוש היטב.

מוסף תוספות

א. מפני שהפת יפה בזמן
שהתנור מלא. מוס'
ה"ש"ש. ב. [ו]אין לו
לחניה ערבי שבתות
והדריביו בכל שבוע. מוס'
לקמן ע"ט:

רבינו חננאל

וטרחינן לאוקמה במצה
בפסח, וכמה עבה טפה
כעובי לחם הפנים שהיה
מצה והיה עובי טהה.
ודחינן ואסקינן האי פת
עבה פת מרובה היא,
ומשום טירחא וכלל יוס
טוב הוא, ואמאי תנא
בפסח משום דביעניא
דפסת הוה קאי. תניא נמי
הכי ב"ש אמר איך אפינן
פת עבה ביום טוב ובי"ה
מתירין. ת"ר יוציאין בפת
נקיה והדראה ובסריקין
המצויירין ואף על פי
שאמרו אין עושין סריקין
המצויירין בפסח. ואמרין
מאי טעמא מפני שהאשה
שוהה עליהן ומחמצתן.
ירושל בדפוס, ודחו ואמרו
אפילו ברפוס אין עושין.
וסריקין רבן גמליאל אמר
ר' צדוק לר' אלעזר בנו
לא של כל אדם אמרו אין
עושין אלא של נחתומין
דבעו מסקי ליה טפי שהו
עלייהו. איבא דאמרי הכי
אמר ליה לא של נחתומין
אמרו דפקיעו ועבדו לעגל.

אמרו דלא בקיע והני דבי ר"ג פקיעו. ר' יוסי אמר עושין סריקין ומין רקיקין ואין עושין סריקין ככרות כמין גלוסקאות. תנן התם הסופגין והדובשנין והאיסקריטין וחלת המשרת והמדומע פטורין מן החלה. מאי חלת המשרת זה הלחם של בעלי בתים שאינן אפירות בתנור אלא על המשרת. שהיא כמו טיגן, ואופין אותן החלות במשרת על ידי שפן. לפיכך נקראות חלות המשרת. כלומר חלות האפירות במשרת. פירוש מדומע, פירות שנתקנו ונפלה בהן תרומה נקרא מדומע. מאי טעמא הללו פטורין מן החלה, ריש לקיש אמר מפני שהן מעשה אלפס, ואינו קרוי לחם אלא האפוי בתנור. ור' יוחנן אמר אפילו מעשה אלפס חייבין בחלה, והללו לא עשאן באילפס על ידי

אחד מצייר והיה מושג לתוכו את הסריק והוא מצייר מיד, אמר להם אפשר יעשנה בדפוס ויקבענה מיד (חולין ע"ה.) כיון.
מחר כ"ה טורח. (ב"ב דף כ"ג.)
לו דפוס, ואע"פ אסור דלמני כל הסריקין ט' (מ"ק ד"א.) ובמצה העשויה. האפיה (מנחות ע"ה.) ואין חוטין
נמשכין הימנה. דכר אפיה כל דהו (שם.) וכן לחמי תודה. אלא נאפו כל כך בשעת שמיטת כוצה שפורסה ואין חוטין
נמשכין ממנה קדש הלחם (שם.) פשיטא. דמד דינא חית ליה למה ולחמי תודה, דהכא והכא כתיב לחם (שם.)

האור אלא בחמה. ומותרין לריש לקיש הסופגין והדובשנין והאיסקריטין עשאן באילפס חייבין בחמה פטורין. ומשני כגון שהרתיה האלפס ובסוף הדביק הסופגין הללו באילפס חייבין. והכי קתני כד"א בשחרתיה ולבסוף הדביק, שנמצאת אפיתן. אבל הדביק ולבסוף הרתיה נעשה כמו שעשאן בחמה ופטורין. והא נמי דתני יוציאין במצה נא ובמצה העשויה באילפס, ואמאי בשחרתיה ולבסוף הדביק. ומצה נא כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה, ואילו נגדי מינה חוטי, בצק הוא עדיין ואסירא. דבעינן לחם וליכא. וכן לענין לחמי תודה.